

Delårsredogörelse

Resultat för tredje kvartalet 2016

Vd Casper von Koskulls kommentar till resultatet:

”Tredje kvartalet präglades av en stabil miljö med låg volatilitet på finansmarknaden, men även fortsatt låg tillväxt. Räntenettet sjönk med 4 procent i lokala valutor jämfört med tredje kvartalet 2015, men steg med 1 procent jämfört med föregående kvartal, och vi tror fortsatt att de lägsta nivåerna är bakom oss. Nettoinflödet till vår kapitalförvaltning uppgick till 9,6 md euro, det högsta någonsin, och vi befäste vår ställning som ledande företagsrådgivare. Sett till transaktionsvärden rankas vi som nummer 2 i Europa bland globala samordnare av börsintroduktioner. Intäkterna steg med 10 procent jämfört med tredje kvartalet 2015, och K/I-talet förbättrades med 1,0 procentenheter till 48,1 procent. Vår kreditkvalitet är fortsatt solid, med en kreditförlustnivå i linje med det 10-åriga genomsnittet. Trots en ökning i kärnprimärkapitalrelationen på 160 punkter till 17,9 procent ökade avkastningen på eget kapital med 1,2 procentenheter till 11,6 procent jämfört med tredje kvartalet 2015.

Det är nu ett år sedan vi inledde arbetet med att omvandla vår verksamhet och kultur. Vi förenklar vår legala struktur, byter ut kärnbankplattformen och investerar i regelefterlevnadsfunktionerna, samtidigt som vi rekryterar experter i världsklass, varav många utomnordiska, till flera viktiga strategiska positioner. Det övergripande målet är att fortsätta att bygga den bank våra kunder vill att vi ska vara.”

(För ytterligare vd-kommentarer, se sidan 2).

Tredje kvartalet 2016 jämfört med tredje kvartalet 2015¹ (tredje kvartalet jämfört med andra kvartalet)

- Intäkter¹ +9%, i lokala valutor +10% (+3% i lokala valutor)
- Kostnader +7%, i lokala valutor +8% (-1% i lokala valutor)
- Rörelseresultat¹ +11%, i lokala valutor +11% (7% i lokala valutor)
- Kärnprimärkapitalrelation 17,9%, upp från 16,3% (upp 110 punkter från 16,8%)
- K/I-tal¹ 48%, ner från 49% (ner 2%-enheter från 50%)
- Kreditförlustrelation 16 punkter, upp från 13 punkter (upp 1 punkt från 15 punkter)
- Avkastning på eget kapital¹ 11,6%, upp från 10,4% (ner 0,2%-enheter från 11,4%)
- Resultat per aktie efter utspädning (total verksamhet) 0,22 euro jämfört med 0,19 euro (0,22 euro jämfört med 0,25 euro)

Nyckeltal Mn euro	Kv 3	Kv 2	Föränd-	Lokal	Kv 3	Föränd-	Lokal	Jan-sep	Jan-sep	Föränd-	Lokal
	2016	2016	ring %	val. %	2015	ring %	val. %	2016	2015	ring %	val. %
Räntenetto	1 178	1 172	1	1	1 233	-4	-4	3 518	3 760	-6	-4
Summa rörelseintäkter ¹	2 466	2 405	3	3	2 253	9	10	7 166	7 495	-4	-3
Summa rörelseintäkter	2 466	2 556	-4	-3	2 253	9	10	7 317	7 495	-2	-1
Resultat före kreditförluster	1 283	1 350	-5	-5	1 145	12	12	3 750	4 014	-7	-5
Kreditförluster	-135	-127	6	5	-112	21	23	-373	-337	11	15
Rörelseresultat ¹	1 148	1 072	7	7	1 033	11	11	3 226	3 677	-12	-11
Rörelseresultat	1 148	1 223	-6	-6	1 033	11	11	3 377	3 677	-8	-7
Resultat per aktie efter utspädning, euro	0,22	0,25			0,19			0,66	0,70		
Avkastning på eget kapital ¹ , %	11,6	11,4			10,4			11,1	12,6		
Avkastning på eget kapital, %	11,6	13,4			10,4			11,8	12,6		

Valutakurser som använts för kv 3 2016 avseende poster i resultaträkningen: DKK 7,4474, NOK 9,3801 och SEK 9,3713.

¹Exkl. engångsposter (kv 2 2016: kapitalvinst från försäljningen av Nordeas del av Visa Europé till Visa Inc om 151 mn euro netto efter skatt).

För ytterligare information:

Casper von Koskull, vd och koncernchef, 010 157 10 20 Torsten Hagen Jørgensen, ställföreträdande vd och Group COO, +45 5547 2200
Rodney Alfvén, chef för Investor Relations, 072 235 05 15 Magnus Nelin, presschef, 070 237 37 08

Vd har ordet

Affärsmiljön under tredje kvartalet 2016

Tredje kvartalet präglades av en stabil miljö med låg volatilitet på finansmarknaden, men även fortsatt låg tillväxt. Vi har jobbat hårt för att hantera alla utmaningar som den negativa räntan medför.

Intäkterna stod sig bra under kvartalet och steg med 10 procent i lokala valutor jämfört med tredje kvartalet 2015.

Räntenettet sjönk med 4 procent i lokala valutor jämfört med tredje kvartalet 2015, men steg med 1 procent jämfört med föregående kvartal, och vi tror fortsatt att de lägsta nivåerna är bakom oss. Den negativa räntan har lett till en betydande press på inlåningsmarginalerna, vilket delvis uppvägdes av högre utlåningsmarginaler. Volymtillväxten förblev dämpad, men med en fortsatt efterfrågan på bolån i Sverige. Utlåningen i Ryssland minskade med 33 procent i lokala utlåningsvalutor. För fjärde kvartalet räknar vi med ett i stort sett oförändrat räntenetto jämfört med samma period 2015 och en högre nettoräntemarginal jämfört med detta kvartal.

Avgifts- och provisionsnettot steg med 4 procent i lokala valutor jämfört med tredje kvartalet 2015. Ökningen härrörde främst från Asset Management, där intäkterna steg med 13 procent till följd av ökade volymer. Under tredje kvartalet var inflödet högre än någonsin: 9,6 md euro eller 13 procent av förvaltad kapital på årsbasis. Nordea befäste sin ställning som ledande företagsrådgivare. Sett till transaktionsvärde rankas vi som nummer 2 i Europa, och klar etta i Norden som global samordnare av börsintroduktioner.

Kostnaderna utvecklas enligt plan, och K/I-talet förbättrades till 48,1 procent, att jämföra med 49,1 procent för ett år sedan. I lokala valutor steg kostnaderna med 8 procent från den exceptionellt låga nivån under tredje kvartalet 2015. Personalkostnaderna sjönk med 1 procent, medan övriga kostnader steg med 29 procent jämfört med tredje kvartalet 2015. Vi håller fast vid vår prognos om en kostnadsökning på 3 procent i lokala valutor under 2016 jämfört med 2015, och oförändrade kostnader 2018 jämfört med 2016. Under fjärde kvartalet 2016 kommer Nordea att bokföra en vinst på cirka 80-85 mn euro till följd av ett ändrat pensionsavtal för anställda i Norge födda 1958 och senare. Under 2017 räknar vi med en fortsatt hög aktivitetsnivå.

Kreditkvaliteten var solid. Kreditförlusterna uppgick till 16 punkter varav 9 punkter var gruppvisa. Osäkra fordringar minskade med 9 procent från föregående kvartal, varav 6 procent hänförde sig till Baltikum. Vi räknar med att kreditförlustnivån för 2016 blir i nivå med det 10-åriga genomsnittet på 16 punkter.

Avkastning på eget kapital uppgick till 11,6 procent under kvartalet, upp från 10,4 procent för ett år sedan.

Den 30 september mottog Nordea det slutliga gemensamma beslutet från den svenska Finansinspektionens översyns- och

utvärderingsprocess. Översynen utmynnade i ett kapitalkrav på 17,3 procent per den 30 september.

Kapitaltillväxten var fortsatt stark och kärnprimärkapitalrelationen förbättrades med 110 punkter till 17,9 procent, att jämföra med 16,8 procent under föregående kvartal.

Kapitalpolicyn ligger fast: det vill säga att ha en buffert på 50-150 punkter över minimikravet. Bufferten ligger just nu på cirka 60 punkter.

Att vi skapar värde för kunderna är avgörande om vi ska skapa värde för Nordea och aktieägarna. Vi är inte nöjda med den rådande nivån på kundnöjdheten och det är vår högsta prioritet att förbättra den. Genom en rad initiativ tillsammans med professionell service och rådgivning blir vi lättare att ha att göra med, och mer tillgängliga. Men vi måste ha kontakt med våra kunder närmare och oftare, i alla kanaler, och tänker satsa resurser på att uppnå detta.

Nyligen mottog vi tidskriften The Bankers prestigefyllda Transaction Banking Award för Norden 2016, tack vare våra framgångsrika satsningar på att höja servicenivån och förbättra produktiviteten i Commercial and Business Banking. Vidare utsågs Nordeas Wealth Management till vinnare i den viktiga Multi-Asset Manager of the Year-kategorin, för strategi och prestation i toppklass.

Arbetet med fusionen mellan dotterbankerna i Norge, Danmark och Finland och det svenska moderföretaget fortgår. Som ett led i fusionsprocessen inrättades ett nytt bolåneinstitut (Nordea Hypoteksbank Abp) i Finland den 1 oktober. Vi avser att fullfölja fusionsplanen i början av januari 2017. Fusionen förutsätter bland annat att den godkänns av de berörda myndigheterna i varje land.

Vi har under 2016 intensifierat våra satsningar på att säkerställa en stark regelefterlevnadskultur, och flera av de nyrekryterade specialisterna på området har arbetat för internationella G-SIFI-banker och/eller tillsynsmyndigheter. Under tredje kvartalet gjorde vi en nysatsning på vårt program för att motverka penningtvätt i syfte att ta fram långsiktigt hållbara lösningar och optimala processer. Vi har satsat betydande resurser inom de mest prioriterade riskområdena, det vill säga finansiell risk, kapitalkrav och IT. Vi gör tydliga framsteg när det gäller att sluta gapen i regelefterlevnaden.

Det är nu ett år sedan vi inledde arbetet med att omvandla vår verksamhet och kultur. Vi förenklar vår legala struktur, vi byter ut kärnbankplattformen och investerar i regelefterlevnadsfunktionerna. Vi kommer inte att nå ända fram om vi inte också förändrar vår kultur. Det är ett steg på vägen mot målet att samla oss kring en stark kultur, baserad på etik och regelefterlevnad. En del av denna kulturförändring är att rekrytera experter i världsklass, varav många utomnordiska, till flera viktiga strategiska positioner. Det övergripande målet är att fortsätta att bygga den bank våra kunder vill att vi ska vara.

Casper von Koskull
vd och koncernchef

Resultaträkning

Mn euro	Lokal				Lokal				Lokal			
	Kv 3 2016	Kv 2 2016	Förändr. %	valuta %	Kv 3 2015	Förändr. %	valuta %	Jan-sep 2016	Jan-sep 2015	Förändr. %	valuta %	
Räntenetto	1 178	1 172	1	1	1 233	-4	-4	3 518	3 760	-6	-4	
Avgifts- och provisionsnetto	795	804	-1	-1	767	4	4	2 371	2 409	-2	-1	
Nettoresultat av poster till verkligt värde	480	405	19	19	211	127	123	1 217	1 224	-1	-2	
Andelar i intresseföretags resultat	-2	101			18			108	36			
Övriga rörelseintäkter	15	74			24			103	66			
Summa rörelseintäkter	2 466	2 556	-4	-3	2 253	9	10	7 317	7 495	-2	-1	
Summa rörelseintäkter, exkl engångsposter¹	2 466	2 405	3	3	2 253	9	10	7 166	7 495	-4	-3	
Personalkostnader	-743	-756	-2	-1	-756	-2	-1	-2 239	-2 307	-3	-2	
Övriga kostnader	-389	-396	-2	-1	-303	28	29	-1 171	-1 030	14	15	
Avskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-51	-54	-6	1	-49	4	11	-157	-144	9	12	
Summa rörelsekostnader	-1 183	-1 206	-2	-1	-1 108	7	8	-3 567	-3 481	2	4	
Resultat före kreditförluster	1 283	1 350	-5	-5	1 145	12	12	3 750	4 014	-7	-5	
Kreditförluster, netto	-135	-127	6	5	-112	21	23	-373	-337	11	15	
Rörelseresultat	1 148	1 223	-6	-6	1 033	11	11	3 377	3 677	-8	-7	
Rörelseresultat, exkl engångsposter¹	1 148	1 072	7	7	1 033	11	11	3 226	3 677	-12	-11	
Skatt	-260	-227	15	14	-253	3	2	-711	-863	-18	-17	
Periodens resultat	888	996	-11	-11	780	14	14	2 666	2 814	-5	-4	

Volymer, nyckeluppgifter²

Md euro	30 sep			30 jun			30 sep		
	2016	2015	Förändr. %	2015	Förändr. %	valuta %	2015	Förändr. %	valuta %
Utlåning till allmänheten	325,6	344,6	-6				349,3	-7	-5
Utlåning till allmänheten, exkl repor	307,4	308,9	0				305,6	1	0
In- och upplåning från allmänheten	187,4	196,0	-4				204,0	-8	-6
Kapital under förvaltning	317,4	300,2	6				273,3	16	
Eget kapital	31,1	30,1	3				30,0	4	
Summa tillgångar	657,2	671,2	-2				679,9	-3	

Nyckeltal⁶

	Kv 3		Kv 3	Jan-sep	
	2016	2016		2015	2016
Resultat per aktie efter utspädning, euro	0,22	0,25	0,19	0,66	0,70
EPS, rullande 12 månader till periodens slut, euro	0,87	0,84	0,92	0,87	0,92
Aktiekurs ² , euro	8,85	7,52	9,91	8,85	9,91
Totalavkastning, %	28,7	-2,6	-5,0	-2,2	8,1
Eget kapital per aktie ² , euro	7,64	7,47	7,43	7,64	7,43
Potentiellt antal utestående aktier ² , miljoner	4 050	4 050	4 050	4 050	4 050
Vägt genomsnittligt antal aktier efter utspädning, miljoner	4 038	4 036	4 033	4 036	4 030
Avkastning på eget kapital, %	11,6	13,4	10,4	11,8	12,6
Avkastning på eget kapital, % exkl engångsposter ¹	11,6	11,4	10,4	11,1	12,6
K/I-tal, % exkl engångsposter ¹	48	50	49	50	46
Kreditförluster på årsbasis, punkter ³	16	15	13	15	13
Kärnprimärkapitalrelation, exkl Basel I golv ^{2,4} , %	17,9	16,8	16,3	17,9	16,3
Kärnprimärkapitalrelation, inkl Basel I golv ^{2,4} , %	11,3	11,0	10,8	11,3	10,8
Primärkapitalrelation, exkl Basel I golv ^{2,4} , %	20,1	18,9	18,2	20,1	18,2
Kapitaltäckningsgrad, exkl Basel I golv ^{2,4} , %	24,1	22,1	21,3	24,1	21,3
Primärkapital ^{2,4} , mn euro	27 360	26 958	26 744	27 360	26 744
Riskvägda tillgångar exkl Basel I golv ⁴ , md euro	136	143	147	136	147
Riskvägda tillgångar inkl Basel I golv ⁴ , md euro	218	221	222	218	222
Antal anställda (omräknat till heltidstjänster) ²	31 307	30 996	29 821	31 307	29 821
Economic profit, mn euro - exkl engångsposter ^{1,5}	318	266	249	814	1 228
Economic capital ² , md euro	26,4	27,3	24,8	26,4	24,8
ROCAR ^{1,5} , %	13,2	12,5	12,4	12,7	15,2

¹ Exkl. engångsposter (kv 2 2016: kapitalvinst från försäljningen av Nordeas del av Visa Europe till Visa Inc om 151 mn euro netto efter skatt).

² Vid periodens slut.

³ Inklusive utlåning till allmänheten som redovisas i Tillgångar som innehas för försäljning.

⁴ Inklusive resultatet för perioden.

⁵ Economic Profit och ROCAR har omräknats för kv 3 2015 och jan-sep 2015 på grund av ändrad definition.

⁶ För mer detaljerad information avseende nyckeltal som definierats som Alternativa nyckeltal, se <http://www.nordea.com/en/investor-relations/>.

Innehåll

Världsekonomin och finansmarknaden	5
--	---

Koncernens resultat och utveckling

Tredje kvartalet 2016	6
Räntenetto.....	6
Avgifts- och provisionsnetto	7
Nettoresultat av poster till verkligt värde	8
Rörelseintäkter	8
Kostnader.....	9
Kreditförluster och kreditportföljen	10
Resultat	11
Januari-september 2016 jämfört med januari-september 2015	11
Övrig information.....	12
Kapitalposition och riskexponeringsbelopp.....	12
Balansräkning	13
Upplåning och likviditet.....	13
Förenklingen av Nordeas legala struktur	14
Regelefterlevnad.....	14
Baltikum	14
Händelser efter balansdagen.....	14
Kvartalsvis resultatutveckling, koncernen	15

Redovisning

Nordeakoncernen	16
Nordea Bank AB (publ)	22

Världsekonomin och finansmarknaden

Det tredje kvartalet 2016 utmärktes av politisk osäkerhet på bägge sidor om Atlanten. I Europa beslutade Storbritannien att lämna EU, men den formella processen har inte börjat ännu, och i USA gick presidentvalskampanjen in i sitt slutskede. Tillväxten i världsekonomin var fortsatt låg men robust på 3 procent under tredje kvartalet. Produktiviteten och investeringarna pressades i de flesta industriländer samtidigt som inflationen ökade något i Kina och USA. Tillväxten i Europa var fortsatt låg men stabil på 1,6 procent. Det är främst konsumtionen samt en generös finans- och penningpolitik som står för tillväxten i Europa. I USA var arbetsmarknaden fortsatt stark med låg arbetslöshet, men den ekonomiska tillväxten började pressas av fallande investeringar, särskilt i energisektorn. Tillväxtländerna hämmas fortsatt av svag handel, låga investeringar och den strukturella ekonomiska inbromsningen i Kina, där emellertid företagets framtidstro har stärkts. I början av tredje kvartalet var intresset större för trygga ränteplaceringar än för aktier, men riskviljan ökade under kvartalet och det var centralbankerna som stod för det viktigaste stödet när den politiska osäkerheten ökade. Aktiemarknaden var stark under tredje kvartalet. Den amerikanska börsen slog rekord i mitten av augusti och tillväxtländernas börser steg i takt med att oron för den närmaste tidens ekonomiska utveckling i Kina började avta. Räntemarknaden fick fortsatt stort stöd av centralbankernas generösa penningpolitik, särskilt i Japan, samt från USA:s beslut att lämna styrräntan oförändrad. De europeiska aktiebörserna steg med 4,8 procent och de amerikanska börsen steg med 3,3 procent under kvartalet. Den tyska 10-årsräntan sjönk med 6 punkter medan den amerikanska 10-årsräntan steg med 12 punkter. Euron steg med 1,2 procent gentemot dollarn till 1,12.

Danmark

Enligt den danska BNP-statistiken steg tillväxten något jämfört med första halvåret 2015. De viktigaste framåtblickande indikatorerna för tredje kvartalet gav en blandad bild med en stark konsumtion men också med svaga investeringar och svag export. Under de senaste åren har den danska exporten varit svag till följd av en markant nedgång inom sjöfrakten och minskad olje- och gasproduktion i Nordsjön. Bostadspriserna har stigit, och lägre boräntor och högre sysselsättning bidrar till en bred prisökning. Den danska centralbanken lämnade styrräntan oförändrad under tredje kvartalet och ingrep inte heller på valutamarknaden. Den danska börsen steg med 0,7 procent och den danska 10-årsräntan sjönk med 8 punkter till 0,01 procent. Skillnaden mot den tyska 10-årsräntan minskade med 2 punkter.

Finland

Den finska ekonomin uppvisade tecken på en viss förbättring under tredje kvartalet och förtroendet för ekonomin började närma sig snittet för euroområdet för första gången på tre år. Den tydligaste förbättringen återfanns i industrisektorn trots att exporten fortfarande är svag. Den inhemska efterfrågan står fortfarande för tillväxten i Finland, med stark konsumtion och byggverksamhet. Bostadsmarknaden visade vissa tecken på en återhämtning i augusti efter stiltjen i juli, med fler försäljningar av befintliga bostäder samt nya bolån och stigande bostadspriser, särskilt i huvudstadsområdet. Läget på arbetsmarknaden är fortfarande problematiskt med svaga löneökningar. Inflationen var fortsatt låg, men steg ändå något. Den finska börsen steg med 9,1 procent under kvartalet och den finska 10-årsräntan sjönk med 12 punkter och skillnaden minskade mot den tyska 10-årsräntan.

Norge

Den ekonomiska tillväxten i Norge förbättrades under tredje kvartalet, i linje med utvecklingen under första halvåret 2016. Arbetslösheten stabiliserades i de oljeproducerande västra länen och sjönk i övriga delar av landet. Detaljhandeln var fortsatt svag men bostadspriserna ökade stadigt. Den underliggande inflationen var fortsatt hög (cirka 3,5 procent på årsbasis) under det tredje kvartalets två första månader och den främsta orsaken till detta är den rekordsvaga norska kronan. Norges Bank lämnade styrräntan på 0,5 procent oförändrad vid sitt septembermöte och signalerade att de inte ser något behov av ytterligare räntesänkningar. Den norska börsen steg med 1,4 procent under kvartalet samtidigt som oljepriset i stort sett låg stilla. Den norska 10-årsräntan steg med 20 punkter till 1,18 procent. Den norska kronan stärktes med 4,6 procent i handelsviktade termer.

Sverige

Enligt BNP-statistiken som publicerades under tredje kvartalet mattades tillväxten i den svenska ekonomin under första halvåret 2016, men avmattningen var inte så stor som tidigare rapporterats. Sjunkande export var det främsta skälet, men samtidigt redovisades god tillväxt för den inhemska efterfrågan. Dessa trender ser ut att ha fortsatt under tredje kvartalet 2016 och utsikterna för exportsektorn är fortfarande dystra. Arbetsmarknaden fortsatte att förbättras med sjunkande arbetslöshet. Inflationen, mätt enligt konsumentprisindex, började plana ut runt 1,5 procent och ligger därmed fortsatt under inflationsmålet på 2 procent. De långsiktiga inflationsförväntningarna fortsatte att öka och låg i linje med inflationsmålet. Riksbanken lämnade styrräntan på -0,50 procent oförändrad i september och stödköpen av obligationer ska också fortsätta som tidigare. Den svenska kronan försvagades med 2 procent under tredje kvartalet i handelsviktade termer. Den svenska börsen steg med 8,7 procent och den svenska 10-årsräntan sjönk med 9 punkter till 0,16 procent.

Koncernens resultat och utveckling

Tredje kvartalet 2016

Räntenetto

I lokala valutor steg räntenettet med 1 procent från förra kvartalet. Utlåningsmarginalerna var i stort sett oförändrade, medan inlåningsmarginalerna förbättrades något.

Räntenettet i Retail Banking steg med 2 procent i lokala valutor från förra kvartalet tack vare en stark utveckling i Sverige, samtidigt som en högre NIBOR-ränta pressade marginalerna i Norge.

Räntenettet i Wholesale Banking sjönk med 2 procent i lokala valutor från förra kvartalet, främst på grund av utvecklingen i Ryssland där volymerna minskade med 18 procent i lokala valutor. Utlåningsmarginalerna steg något.

Räntenettet i Wealth Management var oförändrat jämfört med förra kvartalet.

Räntenettet i Group Corporate Centre minskade till 108 mn euro, jämfört med den höga nivån 125 mn euro under förra kvartalet.

Utlåning

Exklusive repor minskade utlåningen till allmänheten med 2 procent i lokala valutor jämfört med förra kvartalet. I lokala valutor var den genomsnittliga utlåningen i affärsområdena i stort sett oförändrad jämfört med förra kvartalet. En marginell ökning noterades i Sverige och Norge, men i Ryssland och Danmark sjönk utlåningen.

Inlåning

Exklusive repor var inlåningen från allmänheten oförändrad i lokala valutor jämfört med förra kvartalet. I lokala valutor var den genomsnittliga inlåningen i affärsområdena också oförändrad med en liten ökning för utlåningen till privatpersoner och en liten minskning för utlåningen till företag.

Räntenetto per affärsområde

Mn euro	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15	kv3/kv2	kv3/kv3	Förändr. lokal val.	kv3/kv2	kv3/kv3
Retail Banking	812	800	789	814	833	2%	-3%	2%	-2%	
Wholesale Banking	204	209	214	251	257	-2%	-21%	-2%	-19%	
Wealth Management	28	28	26	36	33	0%	-15%	-1%	-18%	
Group Corporate Centre	108	125	131	102	77	-14%	40%	-	-	
Övrigt och eliminerings	26	10	8	0	33	160%	-21%	-	-	
Totalt koncernen	1 178	1 172	1 168	1 203	1 233	1%	-4%	1%	-4%	

Räntenettoförändring

Mn euro	kv3/kv2	Jan-sep 16/15
Räntenetto i början av perioden	1 172	3 760
Marginaldrivet räntenetto	14	-141
Utlåningsmarginal	0	-54
Inlåningsmarginal	14	-87
Volymdrivet räntenetto	-2	58
Utlåningsvolym	-2	53
Inlåningsvolym	0	5
Antal bankdagar	14	14
GCC	-19	53
Övrigt*	-1	-226
Räntenetto i slutet av perioden	1 178	3 518

*av vilken valutaeffekt

-3 -92

Avgifts- och provisionsnetto

Avgifts- och provisionsnettot minskade med 1 procent i lokala valutor från förra kvartalet. Nedgången berodde på säsongeffekter.

Sparande- och placeringsprovisioner

Avgifts- och provisionsnettot från sparande och placeringar ökade med 2 procent i lokala valutor från förra kvartalet. Det förvaltade kapitalet fortsatte att öka, vilket inverkade positivt på kapitalförvaltnings- och livförsäkringsprovisionerna. En relativt hög aktivitetsnivå i Wholesale Banking inverkade positivt på mäklar- och corporate finance-arvodena.

Nettoinflödet uppgick till 9,6 md euro, eller 13 procent på årsbasis av förvaltad kapital, och samtliga segment bidrog till ökningen. Mäklar- och corporate finance-arvodena minskade med 2 procent på grund av säsongeffekter, men den underliggande trenden är stark.

Betalnings-, kort- och låneprovisioner

Avgifts- och provisionsintäkterna från utlåningen uppgick till 169 mn euro, vilket motsvarar en minskning med 3 procent i lokala valutor. Avgifts- och provisionsintäkterna från betalningar och kort minskade med 1 procent.

Avgifts- och provisionsnetto per affärsområde

Mn euro	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15	kv3/kv2		Förändr. lokal val.	
						kv3/kv2	kv3/kv3	kv3/kv2	kv3/kv3
Retail Banking	279	277	283	287	297	1%	-6%	0%	-6%
Wholesale Banking	145	163	162	161	140	-11%	4%	-10%	5%
Wealth Management	383	378	338	384	332	1%	15%	2%	17%
Group Corporate Centre	-3	-2	-4	-6	-1	-	-	-	-
Övrigt och elimineringar	-9	-12	-7	-5	-1	-	-	-	-
Totalt koncernen	795	804	772	821	767	-1%	4%	-1%	4%

Avgifts- och provisionsnetto per kategori

Mn euro	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15	kv3/kv2		Förändr. lokal val.	
						kv3/kv2	kv3/kv3	kv3/kv2	kv3/kv3
Sparande och placeringar, netto	498	489	455	485	434	2%	15%	2%	15%
Betalningar och kort, netto	129	130	127	137	148	-1%	-13%	0%	-12%
Utlåning, netto	169	175	177	182	172	-3%	-2%	-3%	-1%
Övriga provisioner, netto	-1	10	13	17	13	-	-	-	-
Totalt koncernen	795	804	772	821	767	-1%	4%	-1%	4%

Förvaltad kapital, volymer och nettoflöden

Md euro	Kv3 16	Nettoflöde		Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15
		Kv3 16	Kv3 16				
Nordiska retailfonder	56,6		1,4	54,1	53,2	54,5	49,5
Private Banking	97,6		0,9	93,2	92,2	93,6	87,7
Försäljning till institutionella kunder	92,6		7,0	84,6	78,0	73,7	71,9
Life & Pensions	70,6		0,3	68,3	67,5	66,4	64,2
Summa	317,4		9,6	300,2	290,9	288,2	273,3

Nettoresultat av poster till verkligt värde

Nettoresultat av poster till verkligt värde ökade med 19 procent från förra kvartalet till 480 mn euro (en uppgång med 127 procent jämfört med tredje kvartalet 2015). En omvärdering av innehavet i Dansk Skibskredit höjde nettoresultatet med 40 mn euro. Justeringar till verkligt värde för koncernen höjde nettoresultatet med 11 mn euro, jämfört med en negativ effekt på 55 mn euro under förra kvartalet.

Kapitalmarknadsintäkter från kunder i Wholesale Banking, Retail Banking och Private Banking

Intäkterna från den kunddrivna handeln på kapitalmarknaden minskade jämfört med förra kvartalet. Nettoresultat av poster till verkligt värde i affärsenheterna minskade till 186 mn euro från 222 mn euro under förra kvartalet, främst till följd av säsongseffekter.

Life & Pensions

Nettoresultat av poster till verkligt värde i liv- och pensionsförsäkringsverksamheten uppgick till 53 mn euro, en minskning med 7 mn euro jämfört med förra kvartalet.

Wholesale Banking övrigt

Nettoresultat av poster till verkligt värde inom Wholesale Banking övrigt, det vill säga intäkter från riskhanteringen i kundtransaktioner, ökade till 147 mn euro från 80 mn euro under förra kvartalet. Det andra kvartalet tyngdes av en negativ effekt av justeringar till verkligt värde på 50 mn euro som berodde på större ränteskillnader och lägre långräntor. Under tredje kvartalet gav justeringar till verkligt värde en positiv effekt på 12 mn euro.

Koncernfunktioner, övriga och elimineringar

Nettoresultat av poster till verkligt värde i Group Corporate Centre ökade från 46 mn euro till 129 mn euro, främst till följd av en omvärdering av innehav i private equity-fonder samt omvärderingen av Dansk Skibskredit.

Nettoresultat av poster till verkligt värde per affärsområde

Mn euro	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15	kv3/kv2	kv3/kv3
Retail Banking	90	108	92	86	96	-17%	-6%
Wholesale Banking exkl övrigt	79	90	77	82	88	-12%	-10%
Wealth Mgmt exkl Life	17	24	22	27	17	-29%	0%
Wholesale Banking, övrigt	147	80	36	108	8	84%	
Life & Pensions	53	60	86	65	55	-12%	-4%
Group Corporate Centre	129	46	25	31	-35	178%	-
Övrigt och elimineringar	-35	-3	-6	22	-18	-	-
Totalt koncernen	480	405	332	421	211	19%	127%

Resultatandelar i intresseföretag

Intäkterna från resultatandelar i intresseföretag uppgick till -2 mn euro, jämfört med 101 mn euro under förra kvartalet när en kapitalvinst på 93 mn euro från Visa Inc:s förvärv av Visa Europe bokfördes.

Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter uppgick till 15 mn euro jämfört med 74 mn euro under förra kvartalet när en kapitalvinst på 58 mn euro från Visa Inc:s förvärv av Visa Europe bokfördes.

Summa rörelseintäkter

Rörelseintäkterna steg med 3 procent i lokala valutor från förra kvartalet till 2 466 mn euro, exklusive kapitalvinsten från Visa Inc:s förvärv av Visa Europe.

Intäkter per affärsområde

Mn euro	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15	kv3/kv2	kv3/kv3	Förändr. lokal val.	kv3/kv2	kv3/kv3
Retail Banking	1 188	1 195	1 175	1 192	1 245	-1%	-5%	0%	-4%	
Wholesale Banking	576	542	489	602	494	6%	17%	7%	18%	
Wealth Management	489	499	481	523	442	-2%	11%	-2%	10%	
Group Corporate Centre	234	171	153	129	42	37%		-	-	
Övrigt och elimineringar	-21	149	-3	199	30	-	-	-	-	
Totalt, inkl engångsposter	2 466	2 556	2 295	2 645	2 253	-4%	9%	-3%	10%	
Totalt, exkl engångsposter¹	2 466	2 405	2 295	2 469	2 253	3%	9%	3%	10%	

¹ Engångsposter (kv4 2015: vinst vid avyttring av Nordeas kortinlösenverksamhet till Nets om 176 mn euro, kv2 2016: vinst vid avyttring av Visa Europe till Visa Inc. om 151 mn euro netto efter skatt).

Kostnader

Under tredje kvartalet uppgick kostnaderna till 1 183 mn euro, en minskning med 2 procent från förra kvartalet men en ökning med 8 procent jämfört med tredje kvartalet 2015 i lokala valutor.

Personalkostnaderna minskade med 1 procent i lokala valutor jämfört med förra kvartalet.

Övriga kostnader minskade med 1 procent i lokala valutor, främst till följd av säsongseffekter.

Vi håller fast vid vår prognos om en kostnadsökning på 3 procent i lokala valutor under 2016 jämfört med 2015, och oförändrade kostnader 2018 jämfört med 2016. Under fjärde kvartalet 2016 kommer Nordea att bokföra en vinst på cirka 80-85 mn euro till följd av ett ändrat pensionsavtal för anställda i Norge födda 1958 och senare.

För 2017 räknar vi med en fortsatt hög aktivitetsnivå och en i stort sett oförändrad underliggande kostnadsbas. Våra koncernprojekt utvecklas enligt plan, men större insatser krävs och de löpande kostnaderna kommer att bli något högre. Avskrivningarna kommer också att öka, vilket är positivt eftersom det innebär att våra system produktionssätts. Fördelarna blir dock inte synliga omedelbart.

Vi kommer även att öka våra investeringar under 2017, något som kommer att gynna oss under 2018 och framöver.

I slutet av tredje kvartalet uppgick antalet anställda (omräknat till heltidstjänster) till 31 307, en ökning med 1 procent jämfört med förra kvartalet. Jämfört med tredje kvartalet i fjol ökade antalet anställda med 5 procent. Ökningen jämfört med tredje kvartalet 2015 beror främst på satsningen på regelefterlevnad och olika IT-projekt.

Kostnader för koncernprojekt som belastar resultaträkningen uppgick till 29 mn euro, jämfört med 62 mn euro under förra kvartalet. Vidare aktiverades kostnader om 91 mn euro jämfört med 56 mn euro under förra kvartalet.

K/I-talet uppgick till 48,1 procent, en nedgång från 49,2 procent under tredje kvartalet 2015.

Avskrivningarna steg med 1 procent jämfört med förra kvartalet och med 4 procent jämfört med samma kvartal 2015.

Rörelsekostnader

Mn euro	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15			Förändr. lokal val.	
						kv3/kv2	kv3/kv3	kv3/kv2	kv3/kv3
Personalkostnader	-743	-756	-740	-751	-756	-2%	-2%	-1%	-1%
Övriga kostnader	-389	-396	-386	-408	-303	-2%	28%	-1%	29%
Avskrivningar	-51	-54	-52	-54	-49	-6%	4%	1%	11%
Omstruktureringskostnader	0	0	0	-263	0	-	-	-	-
Totalt, inkl engångsposter	-1 183	-1 206	-1 178	-1 476	-1 108	-2%	7%	-1%	8%
Totalt, exkl engångsposter¹	-1 183	-1 206	-1 178	-1 213	-1 108	-2%	7%	-1%	8%

¹ Engångsposter (kv4 2015: omstruktureringskostnader om 263 mn euro).

Rörelsekostnader per affärsområde

Mn euro	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15			Förändr. lokal val.	
						kv3/kv2	kv3/kv3	kv3/kv2	kv3/kv3
Retail Banking	-676	-680	-677	-664	-675	-1%	0%	0%	0%
Wholesale Banking	-221	-229	-211	-250	-209	-3%	6%	-3%	7%
Wealth Management	-201	-202	-197	-203	-198	0%	2%	1%	4%
Group Corporate Centre	-59	-75	-57	-45	-28	-21%	110%	-	-
Övrigt och elimineringar	-26	-20	-36	-314	2	29%	-	-	-
Totalt, inkl engångsposter	-1 183	-1 206	-1 178	-1 476	-1 108	-2%	7%	-1%	8%
Totalt, exkl engångsposter¹	-1 183	-1 206	-1 178	-1 213	-1 108	-2%	7%	-1%	8%

¹ Engångsposter (kv4 2015: omstruktureringskostnader om 263 mn euro).

Påverkan av valutarörelser

Procentenheter	kv3/kv2	kv3/kv3	Jan-sep
			16/15
Intäkter	0	-1	-1
Kostnader	-1	-1	-1
Rörelseresultat	0	0	-1
Utlåning och inlåning	0	0	0

Kreditförluster

Kreditkvaliteten var fortsatt stark med en stabil förbättring av kundernas betalningsförmåga under tredje kvartalet. Andelen osäkra fordringar minskade med 9 procent, varav 6 procent avsåg verksamheten i Baltikum. Den övriga nedgången avsåg delvis avskrivna kunder.

Avsättningar för kreditförluster ökade till 135 mn euro, vilket motsvarar en kreditförlustrelation på 16 punkter (127 mn euro eller 15 punkter under förra kvartalet). Förändringen berodde på ökade gruppvisa avsättningar för förväntade framtida förluster hänförliga till dels olje- och offshorebolag i sektorn sjöfart, olja och offshore, dels Investment Banking Norway och Commercial Banking Norway.

Riskenivån har fortsatt att öka i den del av kreditportföljen som avser olje- och offshorebolag och vi räknar inte med några förbättringar under de kommande kvartalerna. De gruppvisa avsättningarna har gjorts för att täcka förluster i denna sektor. Kreditförlusterna för helåret förväntas emellertid ligga kvar på det långsiktiga genomsnittet på 16 punkter.

Kreditportföljen

Exklusive omvända repor uppgick utlåningen till allmänheten till 299 md euro i lokala valutor, exklusive verksamheten i Baltikum. Inklusiv denna verksamhet uppgick utlåningen till 307 md euro, vilket var oförändrat i lokala valutor jämfört med förra kvartalet. Kreditportföljens kvalitet var generellt fortsatt god under tredje kvartalet, och återbetalningsförmågan stärktes hos både företag och privatkunder.

Andelen osäkra fordringar minskade med 9 punkter till 163 punkter av utlåningen (172 punkter). 7 punkter av minskningen avsåg verksamheten i Baltikum, inklusive denna verksamhet uppgick andelen osäkra fordringar till 170 punkter. De osäkra fordringarna, brutto, minskade med 3 procent jämfört med förra kvartalet enligt jämförbara siffror. De oreglerade lånefordringarna minskade till 39 procent av de osäkra fordringarna (40 procent under förra kvartalet). Reserveringskvoten ökade till 44 procent (42 procent under förra kvartalet).

Kreditförluster och osäkra fordringar

Punkter av utlåningen	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15
Kreditförluster på årsbasis, koncernen	16	15	13	17	13
varav individuella	7	13	14	16	12
varav gruppvisa	9	2	-1	1	1
Retail Banking totalt ¹	11	12	9	14	12
Banking Danmark ¹	7	10	9	21	10
Banking Finland ¹	17	6	5	21	24
Banking Norge ¹	24	26	16	0	2
Banking Sverige ¹	-2	3	5	5	6
Banking Baltikum ¹	5	54	35	54	34
Corporate & Institutional Banking (CIB) ¹	9	17	37	55	40
Shipping, Offshore & Oil Services ¹	200	80	50	26	0
Banking Ryssland ¹	30	120	29	13	47
Andel osäkra fordringar, brutto, koncernen (punkter) ³	163	172	165	162	145
- betalande	61%	60%	58%	62%	66%
- ej betalande	39%	40%	42%	38%	34%
Reserveringsgrad, koncernen (punkter)	70	73	72	72	69
Reserveringskvot, koncernen ²	44%	42%	43%	45%	48%

¹ Negativt belopp är nettoåterföringar.

² Summa reserver i relation till osäkra fordringar, brutto.

³ 170 punkter under kv3 2016, inklusive den baltiska verksamheten som redovisas som försäljningstillgångar som innehas för. Affären väntas vara slutförd kring andra kvartalet 2017.

Resultat

Rörelseresultat

Exklusive engångsposter steg rörelseresultatet med 7 procent i lokala valutor till 1 148 mn euro.

Skatter

Skattekostnaden uppgick till 260 mn euro. Den effektiva skattesatsen var 22,6 procent jämfört med 18,6 procent under förra kvartalet.

Periodens resultat

Periodens resultat för den kvarvarande verksamheten minskade med 11 procent jämfört med förra kvartalet till 888 mn euro. Avkastningen på eget kapital minskade till 11,6 procent från 13,4 procent förra kvartalet.

Resultatet per aktie efter utspädning var 0,22 euro för den totala verksamheten (0,25 euro under förra kvartalet).

Rörelseresultat per affärsområde

Mn euro	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15	kv3/kv2	kv3/kv3	Förändr. lokal val.	kv3/kv2	kv3/kv3
Retail Banking	449	444	443	445	503	1%	-11%	1%	-11%	
Wholesale Banking	284	257	222	296	238	11%	19%	11%	19%	
Wealth Management	288	297	284	320	244	-3%	18%	-4%	14%	
Group Corporate Centre	175	96	95	80	14	82%		-	-	
Övrigt och elimineringsar	-48	129	-38	-114	34	-	-	-	-	
Totalt, inkl. engångsposter	1 148	1 223	1 006	1 027	1 033	-6%	11%	-6%	11%	
Totalt, exkl. engångsposter¹	1 148	1 072	1 006	1 114	1 033	7%	11%	7%	11%	

¹ Engångsposter (kv4 2015: vinst vid avyttring av Nordeas kortinlösenverksamhet till Nets om 176 mn euro samt omstrukturingskostnader om 263 mn euro, kv2 2016: vinst vid avyttring av Visa Europe till Visa Inc. om 151 mn euro netto efter skatt).

Januari-september 2016 jämfört med januari-september 2015

Intäkterna minskade med 3 procent i lokala valutor (-4 procent i euro) jämfört med förra året. Rörelseresultatet minskade med 11 procent i lokala valutor (-12 procent i euro) jämfört med förra året, exklusive engångsposter.

Intäkter

Räntenettot minskade med 4 procent i lokala valutor (-6 procent i euro) jämfört med i fjol. Både den genomsnittliga utlåningen och inlåningen i affärsområdena ökade med 2 procent i lokala valutor jämfört med förra året. Inlåningsmarginalerna var lägre och utlåningsmarginalerna var något lägre.

Avgifts- och provisionsintäkterna minskade med 1 procent i lokala valutor (-2 procent i euro) jämfört med förra året.

Nettoresultat av poster till verkligt värde minskade också med 2 procent i lokala valutor (-1 procent i euro) jämfört med förra året.

Kostnader

Kostnaderna steg med 4 procent i lokala valutor (2 procent i euro) jämfört med i fjol och uppgick till 3 567 mn euro. Personalkostnaderna minskade med 2 procent i lokala valutor.

Kreditförluster

Nettoavsättningar för kreditförluster ökade till 373 mn euro, vilket motsvarar en kreditförlustrelation på 15 punkter (13 punkter under jan-sept 2015).

Periodens resultat

Periodens resultat minskade med 4 procent i lokala valutor (-5 procent i euro), till 2 666 mn euro.

Påverkan av valutarörelser

Valutarörelser bidrog till minskade intäkter och kostnader med 1 procentenhet och hade ingen påverkan på utlåningen och inlåningen jämfört med förra året.

Övrig information

Kapitalposition och riskexponeringsbelopp

Nordea-koncernens kärnprimärkapitalrelation ökade till 17,9 procent i slutet av tredje kvartalet, från 16,8 procent i slutet av andra kvartalet. Ökningen berodde på en minskning av riskexponeringsbeloppet med 6,7 md euro främst till följd av den nya värdepapperiseringsaffären samt lägre marknadsrisk och en ökning av kärnprimärkapitalet på 0,4 md euro främst till följd av en utdelning från Norea Life & Pensions och resultatutvecklingen.

Primärkapitalrelationen ökade till 20,1 procent från 18,9 procent under förra kvartalet och den totala kapitalrelationen ökade från 22,1 till 24,1 procent. Riskexponeringsbeloppet uppgick till 136,2 md euro, en minskning med 6,7 md euro jämfört med förra kvartalet. Nedgången berodde främst på värdepapperiseringsaffären och lägre marknadsrisk.

Baserat på tillsynsmyndigheternas slutliga gemensamma beslut efter 2016 års översyns- och utvärderingsprocess bedömer Nordea att banken måste ha en kärnprimärkapitalrelation på 17,3 procent från tredje kvartalet, vilket motsvarar 23,6 md euro i kärnprimärkapital. I slutet av tredje kvartalet uppgick kärnprimärkapitalet till 24,4 md euro, primärkapitalet uppgick till 27,4 md euro och kapitalbasen uppgick till 32,8 md euro. Kapitalbasen ökade med 1,2 md euro jämfört med förra kvartalet, främst till följd av den framgångsrika emissionen av ett förlagslån på 1 md euro. Baserat på övergångsreglerna uppgick kapitalkravet till 17,4 md euro och den justerade kapitalbasen uppgick till 32,9 md euro.

Bruttosoliditeten uppgick till 4,6 procent inklusive resultatet, en ökning från 4,5 procent under andra kvartalet. Exklusive resultatet var bruttosoliditeten stabil och uppgick till 4,4 procent. Bruttosoliditeten beräknas enligt den delegerade förordningen 2015/62.

I slutet av tredje kvartalet uppgick det ekonomiska kapitalet till 26,4 md euro, en minskning med 1,0 md euro jämfört med slutet av andra kvartalet.

Kapitalrelationer

%	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15
CRR/CRDIV (Basel III)					
Kärnprimärkapitalrelation	17,9	16,8	16,7	16,5	16,3
Primärkapitalrelation	20,1	18,9	18,7	18,5	18,2
Total kapitalrelation	24,1	22,1	21,8	21,6	21,3

Minskningen beror främst på förändrad kredit- och marknadsrisk enligt pelare 1. Inom pelare 2 minskade ränterisken i handelslagret och de förmånsbestämda pensionsplanerna ökade.

Avdragen från kapitalbasen var nästan oförändrade. Den konservativa värderingen minskade med 0,1 md euro och de immateriella tillgångarna ökade med 0,1 md euro.

I slutet av tredje kvartalet uppgick koncernens interna kapitalkrav till 14,8 md euro, vilket är en minskning med 0,5 md euro jämfört med förra kvartalet. Det interna kapitalkravet ska jämföras med kapitalbasen som uppgick till 32,8 md euro i slutet av tredje kvartalet. Det interna kapitalkravet beräknas enligt kraven i pelare 1 och pelare 2. Ytterligare information finns i Capital and Risk Management Report.

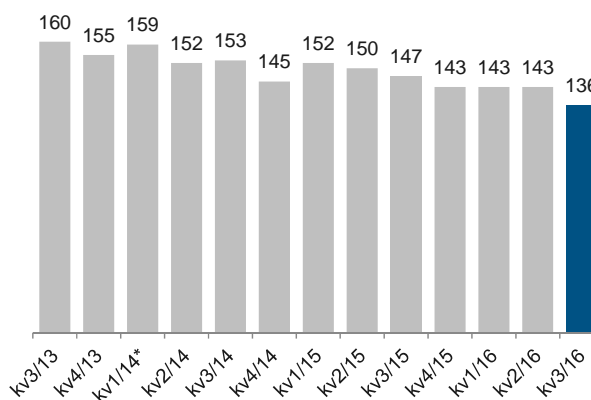
Värdepapperisering

Nordea har, såsom tidigare meddelats, ingått avtal med ett begränsat antal investerare om risköverföring avseende 8,4 md euro av bankens kreditportfölj genom en syntetisk värdepapperisering. Den utvalda portföljen omfattar totalt 8,4 md euro i krediter till drygt 3 000 både stora och små företag i Sverige och Danmark, fördelade på ett stort antal branscher och tillgångsslag. Affären var inte inriktad på någon specifik sektor. Enligt avtalet köper investerarna värdepapper kopplade till de i kreditportföljen ingående lånen. Till skillnad från en ren försäljning av låneportföljer kommer inga tillgångar att avföras från Nordeas balansräkning, och Nordea fortsätter att hantera lånen. Nordea behåller därmed alla sina kundrelationer. Affären bokförs som ett derivat. Affärens pris motsvarar en attraktiv kapitalkostnad för Nordea och speglar Nordeas starka ställning inom kreditgivning. Affären höjer samtidigt Nordeas kärnprimärkapitalrelation med cirka 30 punkter.

Utvecklingen på regelområdet

Ingen utveckling på regelområdet under tredje kvartalet.

Riskexponeringsbelopp (md euro), kvartalsvis utveckling

Balansräkning

Derivatvärdena i balansräkningen ökade något under tredje kvartalet och tillgångarna hänförliga till derivat var 6 md euro lägre än förra kvartalet. Skulder hänförliga till derivat minskade i motsvarande mån.

Minskningen berodde på omvärderingar av ränte- och valutaswappar till följd av förändringar i räntor och valutakurser, inte på volymutveckling.

Balansräkning

	Kv3	Kv2	Kv1	Kv4	Kv3
Md euro	16	16	16	15	15
Utlåning till kreditinstitut	13	10	12	11	12
Utlåning till allmänheten	326	345	343	341	349
Derivat	81	87	87	81	90
Räntebärande värdepapper	83	85	87	87	85
Övriga tillgångar	155	144	146	128	144
Summa tillgångar	657	671	676	647	680
Inlåning från kreditinstitut	58	64	59	44	64
Inlåning från allmänheten	187	196	203	189	204
Emitterade värdepapper	191	188	193	202	192
Derivat	77	83	87	80	87
Övriga skulder	112	111	105	101	103
Summa eget kapital	31	30	29	31	30
Summa skulder och eget kapital	657	671	676	647	680

Nordeas upplåning och likviditet

Under tredje kvartalet emitterade Nordea 4,7 md euro i långfristig skuld, exklusive danska säkerställda obligationer och förlagslån, varav cirka 3,2 md euro i form av säkerställda svenska och norska obligationer på marknader i och utanför Norden. En viktig benchmarktransaktion under kvartalet var en icke säkerställd obligation i två delar på 1 md dollar som emitterades av NBAB i september, fördelad mellan en 3-årig fastränteobligation på 750 mn dollar och en 3-årig FRN-obligation på 250 mn dollar.

I september emitterade NBAB också ett 10-årigt förlagslån med inlösenmöjlighet efter 5 år på 1 md euro (ingår ej i siffrorna ovan).

Vid utgången av det tredje kvartalet uppgick den långfristiga upplåningens andel av den totala upplåningen till cirka 82 procent.

Den kortsiktiga likviditetsrisken mäts med flera olika mått, och likviditetstäckningskvoten (LCR) är ett av dessa. LCR uppgick enligt den svenska finansinspektionens LCR-definition till 149 procent för koncernen i slutet av tredje kvartalet. I euro och dollar uppgick LCR vid samma tidpunkt till 257 procent respektive 253 procent. Enligt kapitalkravsförordningens LCR-definition uppgick koncernens LCR till 151 procent i slutet av tredje kvartalet. Nordeas likviditetsreserv består av likvida värdepapper som centralbankerna godtar som säkerhet och som har liknande egenskaper som likvida tillgångar enligt Basel III/CRD IV. Dessa värdepapper uppgick till 65 md euro i slutet av tredje kvartalet (59 md euro i slutet av andra kvartalet).

Den långsiktiga likviditetsrisken mäts med hjälp av stabil nettofinansieringskvot (NSFR). I slutet av tredje kvartalet låg Nordeas nettofinansieringskvot över 100 procent, vilket betyder att Nordea uppfyllde NSFR-kravet.

Upplåning och likviditet

	Kv3 16	Kv2 16	Kv1 16	Kv4 15	Kv3 15
Andel långfristig upplåning	82%	82%	83%	77%	78%
LCR summa	148%	155%	155%	161%	142%
LCR i euro	257%	270%	174%	303%	288%
LCR i dollar	253%	189%	230%	188%	163%

Marknadsrisk

Risken minskade i både övrig verksamhet och i handelslagret under kvartalet och det berodde främst på lägre ränterisk.

Övrig verksamhet

Mn euro	kv2 16	kv1 16	kv4 15	kv3 15	kv2 15
Total risk, VaR	54	80	90	77	77
Ränterisk, VaR	53	75	90	76	76
Aktierisk, VaR	2	6	7	3	3
Valutarisk, VaR	4	20	3	3	3
Kreditspreadrisk, VaR	2	4	6	3	4
Diversifieringseffekt	12%	25%	15%	10%	10%

Handelslager

Mn euro	kv2 16	kv1 16	kv4 15	kv3 15	kv2 15
Total risk, VaR	16	32	36	33	17
Ränterisk, VaR	15	29	34	32	14
Aktierisk, VaR	4	4	2	7	6
Valutarisk, VaR	4	6	10	4	3
Kreditspreadrisk, VaR	7	10	3	6	9
Diversifieringseffekt	46%	36%	28%	32%	49%

Nordeaaktien

Under tredje kvartalet steg Nordeas aktiekurs från 71 kronor till 85 kronor på Nasdaq Stockholm.

Förenklingen av Nordeas legala struktur

Arbetet med fusionen mellan dotterbankerna i Norge, Danmark och Finland och det svenska moderföretaget fortgår. Ett nytt hypoteksbolag (Nordea Hypoteksbank Abp) bildades i Finland den 1 oktober 2016. Det nya hypoteksbolaget ska ta över utgivningen av säkerställda obligationer som i dag sköts av Nordea Bank Finland Abp. Vi avser att fullfölja fusionsplanen i början av januari 2017. Fusionen förutsätter bland annat att den godkänns av de berörda myndigheterna i varje land.

Regelefterlevnad

Under 2016 har vi ökat våra investeringar för att säkerställa att Nordea har en stark kultur vad gäller regelefterlevnad, och flera av våra nyrekryterade sakkunniga inom regelefterlevnad kommer från internationella G-SIFI-banker och/eller tillsynsmyndigheter. Under tredje kvartalet gjorde vi en nysatsning på vårt program för att motverka penningtvätt i syfte att ta fram långsiktigt hållbara lösningar och optimala processer. Vi har satsat betydande resurser inom de mest prioriterade riskområdena, det vill säga finansiell risk, kapitalkrav och IT. Vi gör tydliga framsteg när det gäller att sluta gapen i regelefterlevnaden.

Baltikum

Den 25 augusti 2016 publicerade Nordea ett pressmeddelande om att Nordea och DNB tecknat avtal om att slå samman sina verksamheter i Estland, Lettland och Litauen för att skapa en ledande storbank i Baltikum med starka nordiska rötter. Den nya banken blir större, får en starkare geografisk närvaro och ett utökat produktutbud. Nordeas och DNB har 1 300 respektive 1 800 anställda, och 8 md respektive 5 md euro i tillgångar¹ i Baltikum. De främsta målen är att skapa en ledande storbank i Baltikum med kundfokus och nordiska rötter, att arbeta upp en oberoende verksamhet och upplåning samt att höja lönsamheten och avkastningen på eget kapital över tid.

Nordea och DNB är starkt engagerade i arbetet med att skapa den nya banken. Nordea och DNB ska få lika rösträtt i den sammanslagna banken och lika stor representation i styrelsen. Majoriteten av styrelseledamöterna, inklusive styrelseordföranden, ska vara oberoende. De ekonomiska ägarnivåerna kommer att spegla ägarnas respektive andel av eget kapital från deras bidrag till den sammanslagna banken vid tiden för affärens slutförande.

I anslutning till pressmeddelandets publiceringsdag omklassificerade Nordea tillgångarna och skulderna i den baltiska verksamhetens tillgångar och skulder som innehas för försäljning till bokfört värde. När affären slutförts kommer Nordeas investeringar i den nya banken att betraktas som ett intresseföretag i bokföringssyfte och kapitalandelsmetoden kommer att användas i koncernredovisningen. Lagstadgad rapportering kommer att följa på den finansiella rapporteringen. Nordea räknar inte med att affären får någon betydande inverkan på koncernens finansiella ställning.

Affären förutsätter myndigheternas godkännande, och väntas vara slutförd kring andra kvartalet 2017. Bankerna fortsätter att vara konkurrenter och bedriva verksamhet oberoende av varandra till dess att alla myndighetsgodkännanden har erhållits.

¹ Baserat på utlåning till allmänheten

Händelser efter balansdagen

Till följd av vissa ändringar i den norska lagen om social- och pensionsförsäkring som nyligen trädde i kraft beslöt Nordea den 25 oktober att ändra pensionsavtalet med alla medarbetare i Norge födda 1958 eller senare från en förmånsbestämd pensionsplan till en avgiftsbestämd pensionsplan. Pensionsrätter som intjänats under den förmånsbestämda pensionsplanen kommer att placeras i intjänade pensionsförmåner och även fortsättningsvis redovisas som pensionsförpliktelser eftersom de finns kvar i Nordeas balansräkning, men förpliktelserna kommer att minska eftersom antagandet om framtida löneökningar tagits bort. Detta medför en engångsvinst (minskning av "Personalkostnader") på 80-85 mn euro, inklusive sociala avgifter under fjärde kvartalet 2016.

Kvartalsvis utveckling, koncernen

Mn euro	Kv 3 2016	Kv 2 2016	Kv 1 2016	Kv 4 2015	Kv 3 2015	Jan-sep 2016	Jan-sep 2015
Räntenetto	1 178	1 172	1 168	1 203	1 233	3 518	3 760
Avgifts- och provisionsnetto	795	804	772	821	767	2 371	2 409
Nettoreultat av poster till verkligt värde	480	405	332	421	211	1 217	1 224
Andelar i intresseföretags resultat	-2	101	9	3	18	108	36
Övriga rörelseintäkter	15	74	14	197	24	103	66
Summa rörelseintäkter	2 466	2 556	2 295	2 645	2 253	7 317	7 495
Allmänna administrationskostnader:							
Personalkostnader	-743	-756	-740	-956	-756	-2 239	-2 307
Övriga kostnader	-389	-396	-386	-455	-303	-1 171	-1 030
Avskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-51	-54	-52	-65	-49	-157	-144
Summa rörelsekostnader	-1 183	-1 206	-1 178	-1 476	-1 108	-3 567	-3 481
Resultat före kreditförluster	1 283	1 350	1 117	1 169	1 145	3 750	4 014
Kreditförluster, netto	-135	-127	-111	-142	-112	-373	-337
Rörelseresultat	1 148	1 223	1 006	1 027	1 033	3 377	3 677
Skatt	-260	-227	-224	-179	-253	-711	-863
Periodens resultat	888	996	782	848	780	2 666	2 814
Resultat per aktie efter utspädning (DEPS), euro	0,22	0,25	0,19	0,21	0,19	0,66	0,70
DEPS, rullande 12 månader till periodens slut, euro	0,87	0,84	0,83	0,91	0,92	0,87	0,92

Resultaträkning

Mn euro	Kv 3 2016	Kv 3 2015	Jan-sep 2016	Jan-sep 2015	Jan-dec 2015
Rörelseintäkter					
Ränteintäkter	1 917	2 086	5 842	6 503	8 549
Räntekostnader	-739	-853	-2 324	-2 743	-3 586
Räntenetto	1 178	1 233	3 518	3 760	4 963
Avgifts- och provisionsintäkter	1 023	985	3 016	3 058	4 092
Avgifts- och provisionskostnader	-228	-218	-645	-649	-862
Avgifts- och provisionsnetto	795	767	2 371	2 409	3 230
Nettoresultat av poster till verkligt värde	480	211	1 217	1 224	1 645
Andelar i intresseföretags resultat	-2	18	108	36	39
Övriga rörelseintäkter	15	24	103	66	263
Summa rörelseintäkter	2 466	2 253	7 317	7 495	10 140

Rörelsekostnader

Allmänna administrationskostnader:

Personalkostnader	-743	-756	-2 239	-2 307	-3 263
Övriga kostnader	-389	-303	-1 171	-1 030	-1 485
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-51	-49	-157	-144	-209
Summa rörelsekostnader	-1 183	-1 108	-3 567	-3 481	-4 957

Resultat före kreditförluster

Kreditförluster, netto	-135	-112	-373	-337	-479
Rörelseresultat	1 148	1 033	3 377	3 677	4 704
Skatt	-260	-253	-711	-863	-1 042
Periodens resultat	888	780	2 666	2 814	3 662
Hänförligt till:					
Aktieägare i Nordea Bank AB (publ)	888	780	2 666	2 814	3 662
Minoritetsintressen	-	-	-	-	-
Summa	888	780	2 666	2 814	3 662

Resultat per aktie före utspädning, euro	0,22	0,19	0,66	0,70	0,91
Resultat per aktie efter utspädning, euro	0,22	0,19	0,66	0,70	0,91

Rapport över totalresultat

Mn euro	Kv 3 2016	Kv 3 2015	Jan-sep 2016	Jan-sep 2015	Jan-dec 2015
Periodens resultat	888	780	2 666	2 814	3 662
Poster som kan klassificeras till resultaträkningen					
Valutakursdifferenser under perioden	194	-762	414	-474	-544
Säkring av nettotillgångar i utländska koncernföretag:					
Värdeförändringar under perioden	-148	419	-234	341	308
Skatt på värdeförändringar under perioden	32	-92	51	-75	-68
Placeringar tillgängliga för försäljning: ¹					
Värdeförändringar under perioden, netto efter omklassificering	51	-61	122	-130	-160
Skatt på värdeförändringar under perioden	-12	13	-28	29	37
Kassafördessäkringar:					
Värdeförändringar under perioden, netto efter omklassificering	-58	10	-47	74	84
Skatt på värdeförändringar under perioden	13	-3	11	-17	-19
Poster som inte kan klassificeras till resultaträkningen					
Förmånsbestämda pensionsplaner:					
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-39	-182	-461	91	483
Skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	9	42	104	-21	-108
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	42	-616	-68	-182	13
Totalresultat	930	164	2 598	2 632	3 675
Hänförligt till:					
Aktieägare i Nordea Bank AB (publ)	930	164	2 598	2 632	3 675
Minoritetsintressen	-	-	-	-	-
Summa	930	164	2 598	2 632	3 675

¹ Resultat från omvärderingar relaterade till säkrade risker i verkligt värde säkringar redovisas direkt i resultaträkningen.

Balansräkning

Mn euro	30 sep 2016	31 dec 2015	30 sep 2015
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	49 266	35 500	43 812
Utlåning till centralbanker	10 862	13 224	15 004
Utlåning till kreditinstitut	12 752	10 762	11 887
Utlåning till allmänheten	325 596	340 920	349 337
Räntebärande värdepapper	82 974	86 535	85 055
Pantsatta finansiella instrument	10 389	8 341	11 475
Aktier och andelar	22 200	22 273	22 935
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	23 149	20 434	19 121
Derivatinstrument	80 529	80 741	89 812
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	137	151	172
Aktier och andelar i intresseföretag	775	515	502
Immateriella tillgångar	3 594	3 208	3 063
Materiella tillgångar	572	557	554
Förvaltningsfastigheter	2 984	3 054	2 993
Uppskjutna skattefordringar	232	76	86
Aktuella skattefordringar	328	87	137
Pensionstillgångar	123	377	111
Övriga tillgångar	20 553	18 587	22 132
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 590	1 526	1 689
Tillgångar som innehas för försäljning	8 585	-	-
Summa tillgångar	657 190	646 868	679 877
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	58 387	44 209	63 920
In- och upplåning från allmänheten	187 411	189 049	204 049
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	23 633	21 088	19 883
Skulder till försäkringstagare	40 086	38 707	37 894
Emitterade värdepapper	191 380	201 937	192 003
Derivatinstrument	77 400	79 505	87 110
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	3 678	2 594	3 010
Aktuella skatteskulder	833	225	356
Övriga skulder	25 481	25 745	29 910
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 846	1 805	1 916
Uppskjutna skatteskulder	620	1 028	1 009
Avsättningar	345	415	237
Pensionsförpliktelser	492	329	449
Efterställda skulder	10 096	9 200	8 147
Skulder som innehas för försäljning	4 432	-	-
Summa skulder	626 120	615 836	649 893
Eget kapital			
Minoritetsintressen	1	1	1
Aktiekapital	4 050	4 050	4 050
Överkursfond	1 080	1 080	1 080
Övriga reserver	-1 256	-1 188	-1 383
Balanserade vinstmedel	27 195	27 089	26 236
Summa eget kapital	31 070	31 032	29 984
Summa skulder och eget kapital	657 190	646 868	679 877
För egna skulder ställda säkerheter	193 078	184 795	184 153
Övriga ställda säkerheter	5 179	9 038	10 404
Ansvarsförbindelser	22 514	22 569	21 830
Kreditlöften ¹	71 185	71 340	73 977
Övriga åtaganden	1 601	3 323	1 354

¹ Inklusive outnyttjad del av beviljad räkningskredit om 31 219 mn euro (31 dec 2015: 37 961 mn euro, 30 sep 2015: 37 833 mn euro).

Rapport över förändringar i eget kapital

Mn euro	Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ)										
	Aktie kapital ¹	Överkurs-fond	Övriga reserver:					Balans-erade vinst-medel	Summa	Minoritets-intressen	Summa eget kapital
			Omräkning utländsk verk-samhet	Kassa-flödes-säkringar	Placeringar tillgängliga för försäljning	Förmåns-bestämda pensions-planer					
Balans per 1 jan 2016	4 050	1 080	-1 617	71	-10	368	27 089	31 031	1	31 032	
Årets resultat	-	-	-	-	-	-	2 666	2 666	-	2 666	
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	-	-	231	-36	94	-357	-	-68	-	-68	
<i>Total resultat</i>	-	-	231	-36	94	-357	2 666	2 598	-	2 598	
Aktierelaterad ersättning ²	-	-	-	-	-	-	0	0	-	0	
Utdelning för 2015	-	-	-	-	-	-	-2 584	-2 584	-	-2 584	
Försäljning av egna aktier ³	-	-	-	-	-	-	24	24	-	24	
Balans per 30 sep 2016	4 050	1 080	-1 386	35	84	11	27 195	31 069	1	31 070	

Mn euro	Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ)										
	Aktie kapital ¹	Överkurs-fond	Övriga reserver:					Balans-erade vinst-medel	Summa	Minoritets-intressen	Summa eget kapital
			Omräkning utländsk verk-samhet	Kassa-flödes-säkringar	Placeringar tillgängliga för försäljning	Förmåns-bestämda pensions-planer					
Balans per 1 jan 2015	4 050	1 080	-1 313	6	113	-7	25 906	29 835	2	29 837	
Årets resultat	-	-	-	-	-	-	3 662	3 662	-	3 662	
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	-	-	-304	65	-123	375	-	13	-	13	
<i>Total resultat</i>	-	-	-304	65	-123	375	3 662	3 675	-	3 675	
Aktierelaterad ersättning ²	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	
Utdelning för 2014	-	-	-	-	-	-	-2 501	-2 501	-	-2 501	
Försäljning av egna aktier ³	-	-	-	-	-	-	20	20	-	20	
Övriga förändringar	-	-	-	-	-	-	-	-	-1	-1	
Balans per 31 dec 2015	4 050	1 080	-1 617	71	-10	368	27 089	31 031	1	31 032	

Mn euro	Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank AB (publ)										
	Aktie kapital ¹	Överkurs-fond	Övriga reserver:					Balans-erade vinst-medel	Summa	Minoritets-intressen	Summa eget kapital
			Omräkning utländsk verk-samhet	Kassa-flödes-säkringar	Placeringar tillgängliga för försäljning	Förmåns-bestämda pensions-planer					
Balans per 1 jan 2015	4 050	1 080	-1 313	6	113	-7	25 906	29 835	2	29 837	
Årets resultat	-	-	-	-	-	-	2 814	2 814	-	2 814	
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	-	-	-208	57	-101	70	-	-182	-	-182	
<i>Total resultat</i>	-	-	-208	57	-101	70	2 814	2 632	-	2 632	
Aktierelaterad ersättning ²	-	-	-	-	-	-	2	2	-	2	
Utdelning för 2014	-	-	-	-	-	-	-2 501	-2 501	-	-2 501	
Försäljning av egna aktier ³	-	-	-	-	-	-	15	15	-	15	
Övriga förändringar	-	-	-	-	-	-	-	-	-1	-1	
Balans per 30 sep 2015	4 050	1 080	-1 521	63	12	63	26 236	29 983	1	29 984	

¹ Totalt antal registrerade aktier var 4 050 miljoner (31 dec 2015: 4 050 miljoner, 30 sep 2015: 4 050 miljoner).

² Totalt antal egna aktier relaterade till det långsiktiga incitamentsprogrammet (LTIP) är 10,9 miljoner (31 dec 2015: 11,7 miljoner, 30 sep 2015: 11,7 miljoner).

³ Hänför sig till förändring av egna aktier relaterade till det långsiktiga incitamentsprogrammet, tradingportföljen och Nordeaaktier i de danska kundernas investeringsportföljer. Antalet egna aktier per den 30 sep 2016 var 13,3 miljoner (31 dec 2015: 18,6 miljoner, 30 sep 2015: 18,8 miljoner).

Kassaflödesanalys i sammandrag

Mn euro	Jan-sep 2016	Jan-sep 2015	Jan-dec 2015
<i>Den löpande verksamheten</i>			
Rörelseresultat	3 377	3 677	4 704
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	2 748	2 090	2 824
Betalda inkomstskatter	-688	-840	-1 056
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	5 437	4 927	6 472
Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	16 767	6 849	-6 276
Kassaflöde från den löpande verksamheten	22 204	11 776	196
<i>Investeringsverksamheten</i>			
Avyttring/förvärv av rörelser	-	-	175
Materiella tillgångar	-65	-106	-135
Immateriella tillgångar	-427	-278	-458
Nettoinvesteringar i värdepapper, som hålles till förfall	-261	-263	-139
Övriga finansiella anläggningstillgångar	-9	206	35
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-762	-441	-522
<i>Finansieringsverksamheten</i>			
Emission/amortering av efterställda skulder	1 000	-127	735
Försäljning/återköp av egna aktier inkl förändring i tradingportföljen	24	15	20
Utbetald utdelning	-2 584	-2 501	-2 501
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 560	-2 613	-1 746
Periodens kassaflöde	19 882	8 722	-2 072
Likvida medel vid periodens början	40 200	39 683	39 683
Omräkningsdifferens	-740	1 788	2 589
Likvida medel vid periodens slut	59 342	50 193	40 200
Förändring	19 882	8 722	-2 072
Likvida medel			
	30 sep 2016	30 sep 2015	31 dec 2015
Följande poster ingår i likvida medel (mn euro):			
Kassa och tillgodhavanden hos centralbanker	49 266	43 812	35 500
Lån till centralbanker	8 215	4 493	2 684
Utlåning till kreditinstitut	1 733	1 888	2 016
Tillgångar som innehas för försäljning	128	-	-
Summa likvida medel	59 342	50 193	40 200

Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel inklusive utländska sedlar och mynt. Tillgodhavanden hos centralbanker utgörs av tillgodhavanden på konton hos centralbanker och postgiron i myndighetsform, där följande förutsättningar är uppfyllda:

- centralbanken eller postgirot är hemmahörande i det land där institutet är etablerat.
- tillgodhavandet kan disponeras fritt när som helst.

Utlåning till kreditinstitut betalbar vid anfordran utgörs av likvida tillgångar som inte representeras av obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Redovisningsprinciper

Informationen som presenteras i denna delårsredogörelse följer Nasdaq OMX vägledning för upprättande av delårsredogörelse. Denna delårsredogörelse uppfyller inte de krav som ställs enligt IAS 34 "Delårsrapportering".

I stort sett desamma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts för delårsredogörelsen som för årsredovisningen 2015. För ytterligare information, se not K1 i årsredovisningen 2015. De ändringar som införts under 2016 beskrivs i avsnittet "Förändrade redovisningsprinciper och förändrad presentation" nedan.

Förändrade redovisningsprinciper och förändrad presentation

Följande ändringar som publicerats av IASB började tillämpas den 1 januari 2016, men de har inte haft någon betydande inverkan på Nordeas redovisning:

- Ändringar i IFRS 10, IFRS 12 och IAS 28 "Investmentföretag: Tillämpning av undantaget från konsolidering"
- Ändringar i IFRS 11 "Redovisning av förvärv av andelar i gemensam verksamhet"
- IAS 1 "Upplysningsinitiativ"
- Ändringar i IAS 16 och IAS 38 "Förtydligande avseende accepterade metoder för avskrivning"
- Årliga förbättringar av IFRS, 2012-2014

Ändringar har också gjorts i lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, vilka började tillämpas den 1 januari 2016. Dessa ändringar har inte fått någon betydande inverkan på Nordeas redovisning.

Finansinspektionen har ändrat redovisningsföreskrifterna FFFS 2008:25 genom utfärdandet av FFFS 2015:20. Nordea började tillämpa dessa ändringar den 1 januari 2016, men de har inte haft någon betydande inverkan på redovisningen.

Rådet för finansiell rapportering har gjort ändringar i redovisningsrekommendationen för koncerner genom att ge ut "RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner – januari 2016". Nordea började tillämpa dessa ändringar den 1 januari 2016, men de har inte haft någon betydande inverkan på redovisningen.

Förändrad presentation av placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal

Nordea placerar i räntebärande värdepapper och aktier för sina kunders räkning i pensionsportföljer och fondförsäkringar där kunden står för placeringsrisken. Sådana tillgångar har omklassificerats till en separat rad i balansräkningen "Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal" för att särskilja dem från tillgångar där Nordea står för placeringsrisken. Motsvarande skulder till kunder har omklassificerats till en separat rad i balansräkningen "Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal" eftersom dessa skulder uppför sig på ett annat sätt än vanlig inlåning från kunderna.

Jämförelsesiffrorna har räknats om och inverkan på den aktuella och tidigare perioder framgår av tabellen nedan. Den förändrade presentationen har inte haft någon inverkan på resultaträkning eller eget kapital.

Mn euro	30 sep 2016			31 dec 2015			30 sep 2015		
	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer
Tillgångar									
Utlåning till kreditinstitut	12 968	-216	12 752	10 959	-197	10 762	12 112	-225	11 887
Räntebärande värdepapper	84 677	-1 703	82 974	88 176	-1 641	86 535	86 659	-1 604	85 055
Aktier	43 261	-21 061	22 200	40 745	-18 472	22 273	40 129	-17 194	22 935
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	-	23 149	23 149	-	20 434	20 434	-	19 121	19 121
Förvaltningsfastigheter	3 115	-131	2 984	3 165	-111	3 054	3 087	-94	2 993
Övriga tillgångar	20 591	-38	20 553	18 600	-13	18 587	22 136	-4	22 132
Skulder									
In- och upplåning från allmänheten	191 780	-4 369	187 411	193 342	-4 293	189 049	208 264	-4 215	204 049
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	-	23 633	23 633	-	21 088	21 088	-	19 883	19 883
Skulder till försäkringstagare	59 308	-19 222	40 086	55 491	-16 784	38 707	53 547	-15 653	37 894
Övriga skulder	25 523	-42	25 481	25 756	-11	25 745	29 925	-15	29 910

Förändrad presentation av omläggningsavgifter och utbetalningsavgifter

Omläggningsavgifter och utbetalningsavgifter som erhålls i samband med danska bolån har omklassificerats från "Nettoresultat av poster till verkligt värde" till "Avgifts- och provisionsnetto" i resultaträkningen i enlighet med Nordeas riktlinjer för klassificering av avgifter för lånehandläggning. En omläggningsavgift tas ut när ett bolån med rörlig ränta läggs om och en utbetalningsavgift tas ut när ett lån betalas ut. Jämförelsesiffrorna har räknats om och inverkan på den aktuella och tidigare perioder framgår av tabellen nedan. Den förändrade presentationen har inte haft någon inverkan på balansräkning eller eget kapital.

Förändrad presentation av stabilitetsavgifter

För att följa praxis på den lokala marknaden har Nordea omklassificerat avgifter till statliga garantiprogram från "Avgifts- och provisionsnetto" till "Räntenetto". Jämförelsesiffrorna har räknats om och inverkan på den aktuella och tidigare perioder framgår av tabellen nedan. Den förändrade presentationen har inte haft någon inverkan på balansräkning eller eget kapital.

Mn euro	Kv3 2016			Kv3 2015			Jan-sep 2016			Jan-sep 2015			Helåret 2015		
	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer	Gamla riktlinjer	Om-räkning	Nya riktlinjer
Räntenetto	1 211	-33	1 178	1 272	-39	1 233	3 613	-95	3 518	3 869	-109	3 760	5 110	-147	4 963
- varav statliga garantiprogram		-33			-39			-95			-109			-147	
Avgifts- och provisionsnetto	748	47	795	717	50	767	2 240	131	2 371	2 257	152	2 409	3 025	205	3 230
- varav statliga garantiprogram		33			39			95			109			147	
- varav omläggnings-/utbetalningsavgifter		14			11			36			43			58	
Nettoresultat av poster till verkligt värde	494	-14	480	222	-11	211	1 253	-36	1 217	1 267	-43	1 224	1 703	-58	1 645
- varav omläggnings-/utbetalningsavgifter		-14			-11			-36			-43			-58	

Avyttringsgrupp som innehas för försäljning

Nordea har tidigare meddelat att avtal tecknats med DNB om att slå samman bankernas verksamheter i Estland, Lettland och Litauen. Samtliga tillgångar och skulder avseende avyttringsgruppen redovisas till följd av detta på särskilda rader i balansräkningen, "Tillgångar som innehas

för försäljning" och "Skulder som innehas för försäljning", från klassificeringsdagen. Jämförelsesiffrorna har inte omräknats.

Valutakurser

	Jan-sep 2016	Jan-jun 2016	Jan-sep 2015	Jan-dec 2015
1 euro = svenska kronor				
Resultaträkning (genomsnitt)	9,3713	9,3019	9,3707	9,3537
Balansräkning (vid periodens slut)	9,6210	9,4242	9,4083	9,1895
1 euro = danska kronor				
Resultaträkning (genomsnitt)	7,4474	7,4500	7,4582	7,4587
Balansräkning (vid periodens slut)	7,4513	7,4393	7,4598	7,4626
1 euro = norska kronor				
Resultaträkning (genomsnitt)	9,3801	9,4241	8,8109	8,9434
Balansräkning (vid periodens slut)	8,9865	9,3008	8,5245	9,6030
1 euro = ryska rubel				
Resultaträkning (genomsnitt)	76,2601	78,3394	66,4828	67,9657
Balansräkning (vid periodens slut)	70,5140	71,5200	73,2416	80,6736

Nordea Bank AB (publ)

Resultaträkning

Mn euro	Kv 3 2016	Kv 3 2015	Jan-sep 2016	Jan-sep 2015	Jan-dec 2015
Rörelseintäkter					
<i>Ränteintäkter</i>	335	384	1 053	1 229	1 607
<i>Räntekostnader</i>	-224	-269	-712	-828	-1 096
Räntenetto	111	115	341	401	511
<i>Avgifts- och provisionsintäkter</i>	214	248	729	809	1 094
<i>Avgifts- och provisionskostnader</i>	-37	-54	-104	-160	-208
Avgifts- och provisionsnetto	177	194	625	649	886
Nettoresultat av poster till verkligt värde	95	35	185	109	136
Utdelningar	400	0	951	261	2 176
Övriga rörelseintäkter	159	166	511	487	833
Summa rörelseintäkter	942	510	2 613	1 907	4 542
Rörelsekostnader					
Allmänna administrationskostnader:					
Personalkostnader	-212	-270	-865	-830	-1 196
Övriga kostnader	-239	-188	-708	-601	-851
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-47	-35	-122	-98	-140
Summa rörelsekostnader	-498	-493	-1 695	-1 529	-2 187
Resultat före kreditförluster	444	17	918	378	2 355
Kreditförluster, netto	-15	-65	-109	-91	-143
Nedskrivning av värdepapper som innehas som finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	-9
Rörelseresultat	429	-48	809	287	2 203
Bokslutsdispositioner	-	-	-	-	2
Skatt ¹	31	-84	70	-178	-285
Periodens resultat	460	-132	879	109	1 920

¹ Innehåller en justering hänförlig till tidigare år om 94 mn euro i kvartal 2 2015.

Nordea Bank AB (publ)

Balansräkning

Mn euro	30 sep 2016	31 dec 2015	30 sep 2015
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	95	75	68
Statsskuldförbindelser	4 955	6 905	4 933
Utlåning till kreditinstitut	82 047	90 009	102 934
Utlåning till allmänheten	44 101	45 820	44 790
Räntebärande värdepapper	9 247	12 163	12 083
Pantsatta finansiella instrument	1 001	0	202
Aktier och andelar	2 700	2 362	4 684
Ägarintressen i övriga företag	1	1	0
Derivatinstrument	5 506	5 011	5 672
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	3	1	1
Aktier och andelar i koncernföretag	20 121	19 394	19 371
Aktier och andelar i intresseföretag	7	7	7
Immateriella tillgångar	1 379	1 091	957
Materiella tillgångar	129	138	138
Uppskjutna skattefordringar	115	26	7
Aktuella skattefordringar	221	3	81
Övriga tillgångar	2 721	4 387	2 547
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	783	780	841
Summa tillgångar	175 132	188 173	199 316
Skulder			
Skulder till kreditinstitut	18 245	19 069	32 161
In- och upplåning från allmänheten	57 459	61 043	57 986
Emitterade värdepapper	60 281	68 908	69 689
Derivatinstrument	4 313	4 180	4 106
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	1 679	1 158	1 374
Aktuella skatteskulder	0	34	15
Övriga skulder	3 556	3 531	6 662
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	906	759	783
Uppskjutna skatteskulder	-	0	-
Avsättningar	307	301	205
Pensionsförpliktelser	175	159	172
Efterställda skulder	9 843	8 951	7 905
Summa skulder	156 764	168 093	181 058
Obeskattade reserver	2	2	4
Eget kapital			
Aktiekapital	4 050	4 050	4 050
Fond för utvecklingsutgifter	366	-	-
Överkursfond	1 080	1 080	1 080
Övriga reserver	-29	-21	-33
Balanserade vinstmedel	12 899	14 969	13 157
Summa eget kapital	18 366	20 078	18 254
Summa skulder och eget kapital	175 132	188 173	199 316
För egna skulder ställda säkerheter	2 584	1 208	2 455
Övriga ställda säkerheter	9 650	7 686	8 185
Ansvarsförbindelser	71 879	72 402	72 149
Kreditlöften ¹	27 110	27 927	26 064

¹ Inklusive outnyttjad del av beviljad räkningskredit om 16 096 mn euro (31 dec 2015: 16 658 mn euro, 30 sep 2015: 14 717 mn euro).

Definitioner och begrepp

Avkastning på eget kapital.

Årets resultat exklusive minoritetsintressen i procent av genomsnittligt eget kapital under året. I genomsnittligt eget kapital ingår årets resultat och ej utbetald utdelning. Minoritetsintressen ingår ej.

Totalavkastning (TSR)

Totalavkastning mätt som värdetillväxt i ett aktieinnehav under året, under antagande om att utdelningen återinvesteras i nya aktier vid utbetalningstidpunkten.

Riskjusterat resultat

Riskjusterat resultat definieras som intäkter minus rörelsekostnader, förväntade kreditförluster och schablonskatt. Större engångsposter ingår inte i det riskjusterade resultatet.

Primärkapital (Tier 1 capital)

Primärkapitalet består av kärnprimärkapitalet och övrigt primärkapital. I primärkapitalet ingår konsoliderat eget kapital exklusive investeringar i försäkringsbolag, föreslagen utdelning, uppskjutna skattefordringar, immateriella tillgångar i bankverksamheten, hela avdraget avseende förväntat "underskott" (den negativa skillnaden mellan förväntade kreditförluster och gjorda reserveringar) och slutligen övriga avdrag såsom kassaflödessäkringar.

Primärkapitalrelation (Tier 1 capital ratio)

Primärkapital i procent av riskexponeringsbeloppet. Kärnprimärkapitalrelationen beräknas som kärnprimärkapital i procent av riskexponeringsbeloppet.

Kreditförluster på årsbasis

Kreditförluster, netto (på årsbasis) dividerade med utgående balans per kvartal för Utlåning till allmänheten (utlåning).

Andel osäkra lånefordringar, brutto

Individuellt värderade osäkra lånefordringar före reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Andel osäkra lånefordringar, netto

Individuellt värderade osäkra lånefordringar efter reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Total reserveringsgrad

Totala reserver dividerade med totala lånefordringar före reserver.

Reserver i relation till osäkra lånefordringar

Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar dividerade med individuellt värderade osäkra lånefordringar före reserver.

Reserver i relation till osäkra lånefordringar (reserveringskvot)

Totala reserver dividerade med totala osäkra lånefordringar före reserver.

Oreglerade lånefordringar som inte är osäkra

Förfallna lånefordringar som inte är osäkra med hänsyn till framtida kassaflöden (ingår i Lånefordringar som inte är osäkra).

Förväntade kreditförluster

Förväntade kreditförluster avspeglar normaliserade förlustnivåer över en konjunkturcykel både på portföljnivå och för enskilda kreditengagemang.

Ekonomiskt kapital

Ekonomiskt kapital (EC) är Nordeas interna mått på det kapital som krävs för att med viss sannolikhet täcka oväntade förluster i verksamheten. EC beräknas med avancerade interna modeller för att ge ett konsekvent mått avseende kredit- och marknadsrisk, operativ risk, affärsrisk och livförsäkringsrisk inom Nordeas olika affärsområden. När alla risker i koncernen aggregeras uppstår diversifieringseffekter, till följd av skillnader i verksamheternas risk samt att det är osannolikt att oväntade förluster uppstår samtidigt.

ROCAR

ROCAR (return on capital at risk) utgörs av periodens resultat som en andel av ekonomiskt kapital. Affärsområdena beräknar ROCAR som rörelseresultat efter schablonskatt som en andel av ekonomiskt kapital.

För lista över ytterligare definitioner och begrepp, se årsredovisningen.

För ytterligare information:

- En presskonferens med koncernledningen hålls den 26 oktober kl. 9.00, på Mäster Samuelsgatan 17, Stockholm.
- En internationell telefonkonferens för analytiker med koncernledningen hålls den 26 oktober kl 14.30. Ring +44(0) 20 3427 1904, kod 2566215#, senast kl 14.20. Telefonkonferensen kan följas i realtid på www.nordea.com. En indexerad version kommer även att finnas tillgänglig på www.nordea.com. En uppspelning finns tillgänglig fram till den 2 november, på telefon +44(0)20 3427 0598, kod 2566215#.
- En analytiker- och investerarpresentation hålls i London den 27 oktober kl 08.00 lokal tid, på The Langham, 1c Portland Place, Regent Street, London.
- Denna delårsrapport, en investerarpresentation och en faktabok finns tillgänglig på www.nordea.com.

Kontakter:

Casper von Koskull, vd och koncernchef	010 157 10 20
Torsten Hagen Jørgensen, ställföreträdande vd och Group COO	+45 55 47 22 00
Rodney Alfvén, chef för Investor Relations	072 235 05 15
Magnus Nelin, presschef	070 237 37 08

Finansiell kalender

26 januari 2017 – bokslutskommuniké 2016 (tyst period börjar 12 januari 2017)

27 april 2017 – delårsrapport för första kvartalet 2017 (tyst period börjar 7 april 2017)

20 juli 2017 – delårsrapport för andra kvartalet 2017 (tyst period börjar 7 juli 2017)

26 oktober 2017 – delårsrapport för tredje kvartalet 2017 (tyst period börjar 7 oktober 2017)

Stockholm den 26 oktober 2016

Casper von Koskull
vd och koncernchef

Denna delårsredogörelse har upprättats i enlighet med Nasdaqs vägledning för upprättande av delårsredogörelse.

Denna delårsredogörelse har inte granskats av revisorerna.

Denna delårsredogörelse publiceras även i en annan språkversion, på engelska. För den händelse avvikelser föreligger mellan den svenska språkversionen och den engelska, ska den engelska versionen äga företräde.

Detta pressmeddelande innehåller information som Nordea är skyldigt att delge enligt den svenska lagen om handel med finansiella instrument (1991:980) och/eller den svenska värdepappersmarknadslagen (2007:528).

Denna delårsredogörelse innehåller förutsägelser som avspeglar ledningens aktuella syn på vissa framtida händelser och på potentiellt finansiellt resultat. Även om Nordea bedömer att förutsägelserna grundar sig på rimliga förväntningar kan inga garantier ges för att förväntningarna visar sig korrekta. Utfallet kan alltså avvika markant från förutsägelserna, till följd av en rad faktorer såsom: (i) den makroekonomiska utvecklingen, (ii) förändringar i konkurrensförutsättningarna, (iii) förändringar i regelverk och andra statliga åtgärder, och (iv) förändringar i räntenivån och valutakurser. Denna delårsredogörelse ska inte tolkas som att Nordea åtagit sig att revidera dessa förutsägelser utöver vad som krävs av gällande lag eller børsbestämmelser, om och när omständigheter uppstår som medför förändringar jämfört med tidpunkten när förutsägelserna gjordes.

Nordea Bank AB (publ)
Smålandsgatan 17
105 71 Stockholm
www.nordea.com/ir
Tel. +46 8 614 7800
Organisationsnummer 516406-0120